

Dosarul nr. 2rci-52/23
2-18062263-01-2rci-03072023

Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. O. Jamba)
Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

06 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de administratorul autorizat al Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan,

în cauza de insolabilitate intentată în privința Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord”,

împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad,

a c o n s t a t a t:

La 20 octombrie 2015, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.18), SRL „Rativestcom”, reprezentată de administratorul autorizat Oleg Muntean, a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” (în continuare ÎIS „Acva-Nord”).

Prin încheierea din 26 octombrie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis spre examinare cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”, fiind aplicate măsuri de asigurare, inclusiv fiind desemnată în funcția de administrator provizoriu, Elvira Coltun.

La 17 ianuarie 2016, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.202), SRL „Rativestcom”, reprezentată de administratorul autorizat Oleg Muntean, a depus cerere suplimentară la intentarea procesului de insolabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”.

Prin hotărârea din 05 februarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea introductivă depusă de SRL „Rativestcom” și s-a constatat insolabilitatea ÎIS „Acva-Nord”, fiind desemnată în funcția de administrator, Elvira Coltun.

Prin încheierea din 02 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a confirmat hotărârea din 04 octombrie 2016 a adunării creditorilor privind aplicarea procedurii de

restructurare ÎIS „Acva-Nord”, fiind intentată procedura de restructurare față de ÎIS „Acva-Nord”.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a transmis cauza de insolvabilitate în privința ÎIS „Acva-Nord” către Judecătoria Soroca, sediul Central, pentru examinare în continuare conform competenței.

La data de 20 februarie 2018 a fost repartizată spre examinare judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Florești, fiind primită în procedură prin încheierea judecătorească din 23 februarie 2018 (Vol.IX, f.d.76)

Prin încheierea din 24 august 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, a fost admisă cererea de recuzare înaintată judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Florești, Rosița Rusu-Parii (Vol.X, f.d.27-29).

La data de 24 august 2018, cauza a fost înregistrată și repartizată spre examinare judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Central, Olga Jamba (Vol.X, f.d.35).

Prin hotărârea din 19 septembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a confirmat planul proceduri de restructurare a ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de restructurare, cu modificările și completările operate în baza hotărârii adunării creditorilor din 14 august 2017, acceptată prin adunarea creditorilor din 21 august 2017. În funcția de administrator al insolvabilității a ÎIS „Acva-Nord”, a fost desemnat administratorul autorizat Nicolae Bostan (Vol.X, f.d.131-134).

La 18 octombrie 2019, Agenția „Apele Moldovei” a depus cerere de destituire a administratorului autorizat Nicolae Bostan.

Prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Soroca s-au respins ca fiind neîntemeiate cererile administratorului insolvabilității, Nicolae Bostan și a creditorului ÎS „Moldtranselectro” în cadrul procesului de insolvabilitate a ÎIS „Acva-Nord”, cu privire al restituirea sau scoaterea de pe rol a cererii Agenției „Apele Moldovei” despre destituirea administratorului insolvabilității (Vol.I, copie-f.d.130).

Prin încheierea din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-au restituit recursurile declarate de administratorului insolvabilității ÎIS „Acva-Nord”, Nicolae Bostan și ÎS „Moldtranselectro” împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Soroca (Vol.I, copie-f.d.153-155).

Prin încheierea din 20 ianuarie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a admis demersul administratorului planului de restructurare a ÎIS „Acva-Nord”, Nicolae Bostan cu privire la încetarea procesului pe marginea examinării cererii de destituire, înaintată de Agenția „Apele Moldovei”, fiind dispusă încetarea procesului (Vol.XII, f.d.111).

Prin cererea înregistrată la 21 aprilie 2021, Serghei Mocanu a solicitat intentarea procedurii falimentului ca rezultat al neexecutării planului de restructurare și lichidarea patrimoniului ÎIS „Acva-Nord” (Vol.XII, f.d.133-134), fiind acceptată spre examinare prin încheierea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central (Vol.XII, f.d.135).

La data de 28 februarie 2022, cauza a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Central, Cristina Botnaru (Vol.XIII, f.d.162).

Prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a admis cererea Agenției Proprietății Publice și s-a înlocuit Agenția „Apele Moldovei” cu succesorul în drepturi Agenția Proprietății Publice (Vol.XIV, f.d.4-6).

Prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a desemnat Agenția Proprietății Publice, în calitate de reprezentant al debitorului ÎIS „Acva-Nord”, în procedura planului de restructurare (Vol.XIV, f.d.8-9).

Prin încheierea din 20 ianuarie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a admis cererea reprezentantului administratorului planului de restructurare a ÎIS „Acva-Nord”, Nicolae Bostan, avocatul Tudor Buhnaci cu privire la destituirea administratorului înaintată de Agenția „Apel Moldovei” și s-a scos de pe rol cererea Agenției „Apel Moldovei” cu privire la destituirea administratorului (Vol.XIV, f.d.37-39).

Prin încheierea din 27 februarie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a anulat încheierea din 20 ianuarie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cu privire la scoaterea de pe rol a cererii Agenției „Apel Moldovei” cu privire la destituirea administratorului (Vol.XIV, f.d.91-94).

La 19 aprilie 2023, cauza a fost repartizată repetat judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Central, Olga Jamba (Vol.XIV, f.d.104).

În cadrul ședinței de judecată din 05 iunie 2023, administratorul autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan, a depus cerere de strămutare a cauzei, solicitând transmiterea cauzei pentru soluționarea Curții de Apel Bălți, recuzarea tuturor judecătorilor Judecătoriei Soroca de la examinarea cauzei de insolvabilitate și implicit a cererii de destituire a administratorului, admiterea cererii de strămutare a cauzei la o altă instanță de același rang (Vol.XIV, f.d.138-141).

Prin încheierea din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cauza de insolvabilitate a fost transmisă Curții de Apel Bălți în vederea examinării cererii de strămutare (Vol.XIV, f.d.143).

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea înaintată de administratorul autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad.

La 26 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice și terestre (Vol.XIV, f.d.156, 168), administratorul autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu soluționarea problemei respective de recuzare a tuturor judecătorilor Judecătoriei Soroca de la examinarea prezentei cauze și implicit a cererii de destituire, cu transmiterea cauzei spre examinare unei alte instanțe de judecată de același grad.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu încheierea contestată, fiind neîntemeiată, emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, cât și procedural, aplicabile cauzei deduse judecătii și cu încălcarea dreptului la un proces echitabil, contradictoriu și al dreptului la apărare.

Totodată, a menționat că, potrivit încheierii contestate, aceasta nu se supune niciunei căi de atac, însă în asemenea circumstanțe, este în imposibilitate de a-și

exercita dreptul la accesul liber la justiție, prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale (CEDO). Cu referire la prevederile art. 6 § 1 CEDO, art. 1 alin.(4) din Legea insolvenței, nr. 149/2012, a considerat că, încheierea contestată trebuie să poarte caracter recurabil, pentru a asigura accesul liber la justiție și egalitatea de arme prevăzută de art. 6 din CEDO și de practica CtEDO.

Recurentul a opinat că, încheierea Curții de Apel Bălți privind respingerea cererii de strămutare face imposibilă desfășurarea ulterioară a procesului, or, este lipsit de dreptul la un recurs efectiv. Astfel, instanța de recurs, urmează să admită recursul și să caseze integral încheierea Curții de Apel Bălți cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă solicitarea privind admiterea cererii de strămutare a dosarului la o instanță de același grad. În context citând prevederile art. 5 din Codul de procedură civilă. În opinia sa, încheierea Curții de Apel Bălți este susceptibilă de recurs, or, privarea de acest drept constituie o încălcare gravă a principiului accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil.

Recurentul a declarat că, încheierea a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și aprecierea arbitrară a circumstanțelor cauzei.

De asemenea, a indicat că, cerințele și exigentele cărora trebuie să corespundă unei hotărâri judecătorești sunt aplicabile și încheierilor judecătorești.

Referitor la cererea de strămutare, recurentul a afirmat că, Agenția „Apele Moldovei”, în temeiul art. 71 alin. (1) din Legea insolvenței, la 18 octombrie 2019, a înaintat cerere privind destituirea administratorului insolvenței. Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 902 din 06 noiembrie 2017, ÎIS „Acva-Nord” a fost transmisă la balanța Agenției Proprietății Publice, care din data publicării și anume 10 noiembrie 2017, are calitatea de fondator al ÎIS „Acva-Nord”. Astfel, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. c), art. 267 lit. c) din Codul de procedură civilă a înaintat cerere de scoaterea de pe rol a cererii Agenției „Apele Moldovei”, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită, însă instanța a respins-o. Instanța de insolvență în mod eronat a admis în proces o persoană fără capacitate procesuală. Prin aceste acțiuni, judecătorul Vadim Belous, a lezat dreptul la un proces echitabil și la apărare a creditorilor ÎIS „Acva-Nord” prevăzut de art. 6 § 1 CEDO, precum și principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale prevăzut de art. 26 din Codul de procedură civilă.

Recurentul a opinat că, necesitatea strămutării dosarului de la judecătoria Soroca și implicit recuzarea tuturor judecătorilor din cadrul Judecătoriei Soroca este dictată de faptul că judecătorul Vadim Belous exercită calitatea de Președinte al instanței, ceea ce pune la îndoială imparțialitatea celorlalți judecători, în primul rând, de a examina o eventuală cerere de recuzare, precum și supravegherea în continuare a procesului de insolvență. Concomitent, în cadrul procesului de insolvență, în luna august, anul 2018, a fost admisă cererea de recuzare a celui alt judecător în materie de insolvență, la fel, pentru încălcarea drepturilor creditorilor ÎIS „Acva-Nord”.

La ședința din 25 noiembrie 2020, în calitate de administrator al insolvenței, aflându-se pe buletin medical la tratament post-Covid 19, a solicitat amânarea ședinței de judecată după data de 27 noiembrie 2020, dată la care urma a fi închis certificatul de concediu medical, cererea fiind respinsă.

Recurentul a precizat că, examinarea cererii de destituire a fost amânată anterior inclusiv la inițiativa instanței de insolvență, care se afla în regim special de activitate, la fel, din motivele pandemiei Covid 19, circumstanță cu care participanții la proces s-au conformat. Respectiv, respingerea cererii de amânare a administratorului din același motiv, duce la concluzia precum că, fie un participant la proces beneficiază de un alt tratament din partea instanței, fie instanța este părțitoare cu participanții la proces care au înaintat și susțin cererea de destituire.

Suplimentar, a menționat că, în cadrul dosarului de insolvență de către creditorul Serghei Mocanu a fost înaintată cererea introductivă privind intentarea față de debitor a procedurii falimentului, care va avea drept efect încetarea activității întreprinderii și implicit conduce la stoparea alimentării cu apă a mun. Soroca și mun. Bălți prin intermediul apeductului Soroca-Bălți. Deși, cererea introductivă a fost înaintată cu încălcarea prevederilor art. 209 alin. (1) din Legea insolvenței, aceasta a fost primită spre examinare cu stabilirea ședinței de judecată fără a fi restituită în modul stabilit. În opinia recurentului, circumstanțele descrise se încadrează în dispozițiile prevăzute de art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă și denotă părtinirea judecătorilor Judecătoria Soroca, la examinarea cererii de destituire a administratorului insolvenței, precum și constituie împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor, care pot fi influențați pentru a emite acte judecătorești favorabile acestora, în detrimentul creditorilor debitorului, fondatorului Agenția Proprietății Publice și cu încălcarea drepturilor și intereselor legale ale acestora. Fiecărei persoane îi sunt garantate liberul acces la justiție, egalitatea în fața legii, dreptul la un proces echitabil și într-un termen rezonabil, ca principii fundamentale într-un stat de drept. Independența, supunerea numai legii, obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor constituie componentele indispensabile menite să asigure respectarea principiilor fundamentale.

Având în vedere necesitatea de asigurare a principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces echitabil, în circumstanțele descrise, recurentul a considerat că, este dreptul creditorilor de a solicita încredințarea cauzei respective spre examinare altor judecători care vor soluționa în mod obiectiv și imparțial, cu profesionalism și în spiritul normelor juridice aplicabile și a materialelor cauzei, circumstanțele cererii de destituire și de a propune eventual o candidatură pentru desemnare instanței de insolvență sau de a lăsa acordarea posibilităților reale de exercitare a acestor drepturi în condițiile Legii insolvenței.

Cu referire la jurisprudența CtEDO în cauzele Kyprianu v. Cipru [GC] nr. 73797701, 121, Padovani v. Italia, hotărârea din 26 februarie 1993, Piersack v. Belgia, hotărârea din 01 octombrie 1982, recurentul a relevat despre imparțialitatea instanțelor judecătorești, prin prisma art. 6 CEDO. Totodată, când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili că pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea Castillo Algar v. Spania, hotărârea din 28 octombrie 1998 și Morel v. Franța, nr. 34130/96, 42). Atunci când se hotărăște că într-o anumită cauză există motive legitime de a bănui că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta este sau nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv, este dacă

această bănuială poate fi obiectiv justificată (a se vedea Ferrantelli și Santangelo v. Italia, Hotărârea din 07 august 1996, pp. 951-52, 58 și Wettstein v. Elveția, nr. 33958/96, 4).

Recurentul a declarat că, examinarea cererii de destituire fără audierea administratorului insolvenței este o încălcare a normelor imperative ale Legii insolvenței, iar încălcarea normei atrage bănuiele asupra lipsei imparțialității instanței de insolvență. Aceleași circumstanțe pot fi deduse inclusiv din acțiunile instanței de insolvență care se referă la admiterea spre examinare a cererii introductive înaintate fără respectarea procedurii prealabile prevăzute de lege, cu încălcarea prevederilor art. 209 din Legea insolvenței.

Procesul de insolvență a fost examinat inclusiv atât de instanța de insolvență din cadrul Judecătoria Soroca, sediul Florești, Roșița Rusu-Parii, cât și de Președintele Judecătoria Soroca, Vadim Belous, a cărui acțiune în procesul dat, la fel, se contestă, dar care deținând o funcție administrativă pune la îndoială imparțialitatea celorlalți judecători din cadrul judecătoria. ÎIS „Acva-Nord” este un prestator monopolist reglementat și supravegheat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care în mod direct și indirect prestează servicii populației raioanelor Soroca, Florești și Bălți, dintre care fac parte și judecătoria Judecătoria Soroca, ceea ce iarăși poate afecta imparțialitatea acestora.

Copia cererii de recurs a fost expediată intimaților, prin scrisoarea datată cu 03 iulie 2023 (Vol.XIV, f.d.170).

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul declarat, din următoarele motive.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În contextul prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă încheierea nu poate fi atacată cu recurs, potrivit legii.

Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin.(1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, drept urmare a examinării cererii de strămutare, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea din 22 iunie 2023, contestată cu prezentul recurs (Vol.XIV, f.d.157-167), s-a respins cererea înaintată de administratorul autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad (Vol.XIV, f.d.151-154).

În temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces

În virtutea alineatului 4 al aceluiași articol, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Corelând normele de drept procedurale citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți nu se supune niciunei căi de atac, or, încheierea contestată cu prezentul recurs a fost pronunțată de către Curtea de Apel Bălți, drept urmare a soluționării cererii administratorului autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan, cu privire la strămutarea cauzei de insolvabilitate spre examinare la o altă instanță de același grad.

Instanța ierarhic inferioară prin prisma prevederilor art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, întemeiat a indicat că, încheierea nu se supune niciunei căi de atac, iar criticile aduse în recursul declarat, exprimă dezacordul recurentului cu o încheiere judecătorească care în virtutea legii nu se supune niciunei căi de atac.

În atare circumstanțe, nu poate fi verificată temeinicia și legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, în condițiile în care recursul este declarat împotriva unei încheieri care nu se supune recursului.

Adițional, Colegiul notează că, prevederile exprese privind categoriile de acte judecătorești susceptibile recursului este conformă standardelor procedurale garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, o asemenea reglementare juridică încadrându-se pe deplin în marja de apreciere recunoscută autorităților statale în configurarea cadrului intern relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de administratorul autorizat al ÎIS „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan.

În conformitate cu prevederile art. 269-270, art. 424 alin. (2), art. 426¹ alin. (1) lit. e), alin (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de administratorul autorizat al Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord”, în procedura de realizare a planului, Nicolae Bostan, împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza de insolvabilitate intentată în privința Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord”.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni